

สรุปผลการประชุม

คณะทำงานผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปของคณะกรรมการที่ปรึกษาของอาเซียนด้านมาตรฐานและคุณภาพ
(The ASEAN Consultative Committee on Standard and Quality for Prepared Foodstuff Product
Working - ACCSQ PFPWG) ครั้งที่ 10

ระหว่างวันที่ 14 - 15 มกราคม 2553

ณ สำนักเลขาธิการอาเซียน กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

การประชุมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมประชุมจากประเทศสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา, ลาว, ฟิลิปปินส์, อินโดนีเซียและไทย โดยมี Prof. Dr. Dedi Fardiaz อินโดนีเซีย ทำหน้าที่ประธานที่ประชุม และนายมนตรี กฤษณ์ไพบูลย์ ทำหน้าที่รองประธาน ผลการประชุมมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. รับทราบการรายงานผลตาม AEC Scorecard, แผนประชาสัมพันธ์ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน(ATIGA) , สถานะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจสาขาสำคัญ(PIS) และ ASEAN - FTA Negotiations ได้แก่ บันทึกความเข้าใจเรื่องความร่วมมือระหว่างอาเซียนและจีนว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือทางด้านมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และการตรวจสอบและรับรอง, ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP), เขตการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี, ASEAN-Australia/New Zealand FTA Economic Cooperation Work Programme (ECWP) และผลการประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านมาตรฐานและคุณภาพของอาเซียน(ACCSQ) ครั้งที่ 34

2. การจัดทำกรอบความตกลงการยอมรับร่วมสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป

ที่ประชุมเห็นชอบตามข้อเสนอของประเทศไทยเลื่อนการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจจัดทำกรอบความตกลงการยอมรับร่วมสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป และถอนวาระการพิจารณากรอบความตกลงออกไปพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

3. การแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านมาตรฐาน กฎระเบียบด้านเทคนิคและขั้นตอนการประเมินความสอดคล้องระหว่างประเทศสมาชิก

ที่ประชุมได้รับทราบสถานะผลดำเนินการ ข้อมูลผู้ประกอบการของประเทศสมาชิกล่าสุด รวมทั้งรายชื่อเว็บไซต์กฎ ระเบียบ ด้านผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปของประเทศสมาชิก ทั้งนี้ประเทศไทยได้แจ้งกฎ ระเบียบต่างๆ ซึ่งเพิ่งประกาศในปี 2552 จำนวน 5 เรื่อง คือ การกำหนดค่าปริมาณสูงสุดของจุลินทรีย์และเคมีในอาหาร และมาตรฐานบังคับ เรื่อง น้ำดื่มบรรจุขวด, โกโก้ผง, น้ำตาลทราย และน้ำตาลทรายดิบ ซึ่งจะนำเสนอหัวข้อฉบับภาษาอังกฤษผ่าน ASEAN Consultative Network on Prepared Foodstuff เมื่อแล้วเสร็จ

4. การปรับประสานมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป

ที่ประชุมรับรองผลการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจด้านการปรับประสานมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปที่ได้เริ่มงานด้านการปรับประสานมาตรฐานวัตถุเจือปนอาหารและสารปนเปื้อนในกลุ่มอาหารความเสี่ยงต่ำ เช่น ลูกอม อาหารเข้าที่จากถั่วเหลือง ผลิตภัณฑ์ข้าว แป้ง เยลลี่ บะหมี่สำเร็จรูป ผลไม้แห้ง กาแฟ ชวน เป็นต้น ที่ได้คัดเลือก ตามมติการประชุม ACCSQ PFPWG ครั้งที่ 8 ซึ่งผลการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจมีสาระสำคัญดังนี้

4.1 จากผลการสำรวจข้อกำหนดวัตถุเจือปนอาหารและสารปนเปื้อน ที่ได้รับตอบจาก บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์และประเทศไทย พบว่าวัตถุเจือปนอาหารที่ประเทศสมาชิกอนุญาตให้ใช้ส่วนใหญ่สอดคล้องกับมาตรฐาน Codex แต่ก็มีข้อกำหนดที่แตกต่างจากมาตรฐาน Codex เช่น ไม่อนุญาตให้ใช้สารบางชนิด ปริมาณที่อนุญาตให้ใช้ในบางชนิดเข้มงวดกว่า และบางชนิดก็เข้มงวดน้อยกว่า มาตรฐาน Codex ในส่วนของสารปนเปื้อนพบว่าประเทศสมาชิกมีการควบคุมระดับสารปนเปื้อนที่ต่างกัน และมีสารปนเปื้อนหลายชนิดที่ยังไม่มีการควบคุม เช่น Ochratoxin, A Patilin , Methyl mercury ที่ประชุมเห็นควรขอข้อมูลจากประเทศที่ยังไม่ได้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

4.2 ที่ประชุมขอให้ประเทศสมาชิกเสนอกลุ่มอาหารที่มีปริมาณและมูลค่าทางการค้าสูง ที่เห็นควรมีการปรับประสานข้อกำหนดเข้าหากันเพิ่มเติมจากรายการกลุ่มอาหารความเสี่ยงต่ำที่เคยคัดเลือกไว้

5. การปรับประสานข้อกำหนดด้านเทคนิคเข้าหากัน

5.1 ข้อกำหนดการควบคุมอาหารของอาเซียน (ASEAN Food Control Requirements)

ที่ประชุมรับทราบรายงาน ที่ประชุมเห็นว่าข้อมูลผลการสำรวจการนำข้อกำหนดควบคุมอาหารของอาเซียนไปใช้ ตามแผนที่ปรากฏใน AEC Scorecard ทั้ง 3 เรื่องได้แก่เรื่อง สุขลักษณะอาหาร ผลิตอาหาร และ ระบบควบคุมอาหารที่ได้รับไม่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์สถานะการนำไปใช้และ

ช่องว่างของข้อกำหนดสำหรับประเทศสมาชิก จึงขอให้ประเทศสมาชิกเร่งส่งข้อมูลให้กับประเทศผู้รับผิดชอบหลักในแต่ละเรื่อง

5.2 ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและออกใบรับรองนำเข้าและส่งออก

ที่ประชุมจึงขอให้ประเทศสมาชิกส่งข้อมูลให้อินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศผู้รับผิดชอบหลัก เรื่องนี้ เพื่อให้ประกอบการจัดทำเอกสารขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและออกใบรับรองนำเข้าและส่งออกต่อไป

5.3 การตรวจสอบและออกใบรับรอง

ที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อเสนอของประเทศไทยให้เวียน ร่างDraft Guideline for ASEAN Audit and Certification of Food Hygiene and Hazard Analysis and Critical Control points ที่จัดเตรียม โดยประเทศไทย ให้ประเทศต่าง ๆ ให้ความเห็นเพิ่มเติมก่อนให้การรับรอง และส่งความเห็นเพิ่มเติมให้กับ ประเทศไทยตามกำหนด ทบทวนกำหนดดังกล่าวจะถือว่าประเทศสมาชิกไม่คัดค้านร่างเอกสารดังกล่าว

6. ASEAN Reference Laboratories (ARLs)

ที่ประชุมเห็นควรหากลไกในการสร้างความยั่งยืนในการดำเนินงานสำหรับห้องปฏิบัติการอ้างอิงของอาเซียน (ARL) เนื่องจากไม่มีงบประมาณสนับสนุน และขอให้ฝ่ายเลขานุการอาเซียนหาข้อมูล เพิ่มเติมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ภายใต้ ASEAN Expert Group on Food Safety เพื่อประกอบการ พิจารณาการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจสำหรับห้องปฏิบัติการอ้างอิงของอาเซียน (ARL) ภายใต้ PFPWG เพื่อติดตามกิจกรรมของ ARL เหล่านี้ ในการประชุมครั้งต่อไป

ส่วนข้อเสนอการเป็น ARL ด้าน food contact materials ของไทยและ anti-nutrients และ food additives ของอินโดนีเซีย ที่ประชุมขอให้ประเทศสมาชิกกลับไปพิจารณาให้ข้อคิดเห็น เพื่อรวบรวม ข้อมูลสำหรับการหารือในการประชุมครั้งต่อไป

7. ASEAN Rapid Alert System for Food and Feed (ARASFF)

ประเทศไทยรายงานสถานะการดำเนินการของโครงการนำร่องแจ้งเตือนระบบความปลอดภัยอาหารของอาเซียน ระยะที่ 2 ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสหภาพยุโรป และผลการจัดทำขอบเขตงาน (ToR) ของโครงการนี้ ซึ่งที่ประชุมขอให้ประเทศสมาชิกพิจารณาให้ข้อคิดเห็นต่อเนื้อหาของขอบเขตงานดังกล่าว ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2553

8. ขอบเขตงานของคณะทำงานด้านผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป (TOR of PFPWG)

ที่ประชุมได้ขยายการดำเนินงานของ ACCSQ PFPWG ออกไปเป็นระยะเวลา 3 ปี

9. รายงานความคืบหน้าการประชุมคณะทำงาน ASEAN ที่เกี่ยวข้องกับสาขาผลิตภัณฑ์เกษตร ผู้แทนประเทศสมาชิกต่าง ๆ ได้รายงานความคืบหน้าการประชุมคณะทำงาน ASEAN ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประเทศสมาชิกทราบ ดังนี้

9.1 The ASEAN Task Force on Codex (ATFC)

แทนประเทศลาว แจ้งว่าการประชุมครั้งที่ 8 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 2-4 มิถุนายน 2552 ณ กรุงเวียงจันทน์ ประเทศลาว และได้รายงานสรุปผลการประชุมต่อ PFPWG ครั้งที่ 9 แล้ว

9.2 The ASEAN Expert Group on Food Safety (AEGFS)

ฝ่ายเลขานุการอาเซียนได้สรุปการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้คณะ AEGFS แทนประเทศมาเลเซีย ที่ประชุมเห็นว่ากิจกรรมของ PFPWG อาจมีความซ้ำซ้อนกับ AEGS อย่างไรก็ดีตาม AEGS มีขอบเขตการทำงานในด้านการสร้างเสริมศักยภาพ (Capacity Building) ด้านความปลอดภัยอาหาร และเนื่องจาก AEGFS อยู่ระหว่างการทบทวน ASEAN Food Safety Improvement Plan ที่ประชุมจึงเห็นควรรอดูผลการจัดทำ ASEAN Food Safety Improvement Plan ของ AEGS ก่อน

10. ความช่วยเหลือทางเทคนิคภายใต้กรอบความร่วมมือ APRIS III

ที่ประชุมรับทราบว่าโครงการความช่วยเหลือทางเทคนิคภายใต้กรอบความร่วมมือ APRIS ระยะสาม มีกำหนดสิ้นสุดในปี 2011 ฝ่ายเลขานุการอาเซียน เสนอให้จัดทำขอบเขตงาน (ToR) ในการจัดตั้ง ARLs ด้าน food additives และ antimicrobials เพื่อให้ประเทศสมาชิกให้ข้อคิดเห็น ก่อนเสนอ ACCSQ รับรองต่อไป นอกจากนี้ที่ประชุมขอให้ประเทศผู้รับผิดชอบหลักในการรวบรวมข้อมูลการนำข้อกำหนดไปปฏิบัติในเรื่องต่างๆ จัดทำแบบสำรวจข้อมูลสถานการณ์นำไปปฏิบัติ และสรุปเป็น recommendations เสนอขอรับความช่วยเหลือด้านเทคนิคต่างๆ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ช่องว่างจากโครงการในระยะต่อไปด้วย

11. การมีส่วนร่วมของเอกชน

ฝ่ายเลขานุการอาเซียนได้รายงานมติที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ในเรื่อง การมีส่วนร่วมของเอกชนในประเด็นที่สนใจ โดยมีการแบ่งระดับโครงสร้างของการเข้าร่วมที่แตกต่างกัน ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งที่ประชุมรับทราบคำแนะนำของฝ่ายเลขานุการอาเซียน เรื่องการแลกเปลี่ยนข้อมูลกลยุทธ์และความริเริ่มในการสร้างเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กระหว่างประเทศสมาชิก และการจัดทำแผนงานหรือแผนปฏิบัติงานสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กด้านผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปของภูมิภาคนี้ และขอให้ประเทศสมาชิกส่งความเห็นต่อข้อเสนอแนะเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กให้ฝ่ายเลขานุการอาเซียนภายในวันที่ 31 มีนาคม 2553 ด้วย

12. การจัดตั้งคณะกรรมการด้านสุขอนามัย ของอาเซียน(ASEAN SPS Committee)

ฝ่ายเลขานุการอาเซียนแจ้งต่อที่ประชุมว่าคณะกรรมการร่วมในเรื่องความร่วมมือในการใช้อัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่ากัน (CEPT) และ เขตการค้าเสรีอาเซียน(AFTA) ขอให้ฝ่ายเลขานุการอาเซียนจัดทำร่างขอบเขตงานของคณะกรรมการด้านสุขอนามัย ของอาเซียน(ASEAN SPS Committee) เพื่อสนับสนุนการนำข้อกำหนดภายใต้หัวข้อความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (ATIGA) ไปใช้ปฏิบัติ

13. กลไกประเมินผลการดำเนินงานไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Scorecard)

ที่ประชุมทบทวนมาตรการสำหรับสาขาผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปตามกลไกประเมินผลการดำเนินงานไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แล้ว เห็นชอบให้รวมกิจกรรมเรื่องการนำข้อกำหนดของอาเซียน (ASEAN Common Requirements) เรื่อง การควบคุมอาหาร สุขลักษณะอาหารและฉลากอาหาร ใน AEC Scorecard ดังกล่าวด้วย โดยขอให้ประเทศสมาชิกส่งข้อมูลให้ฝ่ายเลขานุการอาเซียนภายในวันที่ 22 มกราคม 2553 ด้วย

14. การแปลข้อกำหนดการควบคุม

ผู้แทนประเทศลาวแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่ามีการแปลข้อกำหนดเป็นภาษาท้องถิ่นและขอความชัดเจนจากที่ประชุมเรื่องลิขสิทธิ์ ที่ประชุมเห็นว่าสามารถดำเนินการใช้ภายในประเทศได้

ประโยชน์ที่ได้รับ

ประเทศไทยได้รับทราบข้อมูลการดำเนินการตามแผนงานสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของคณะทำงานสาขาต่างๆ ผลการประชุมคณะทำงานของอาเซียนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมให้ข้อคิดเห็นในการปรับประสาน (Harmonization) กฎ ระเบียบของประเทศสมาชิกอาเซียน เรื่อง วัตถุเจือปนอาหารและสารปนเปื้อน ให้สอดคล้องกัน และรายงานผลความคืบหน้าของกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Sharing Programme) ด้านมาตรฐาน กฎระเบียบด้านเทคนิคและขั้นตอนการประเมินความสอดคล้องระหว่างประเทศสมาชิกซึ่งดำเนินการผ่านระบบเครือข่ายกลางด้านความปลอดภัยอาหาร (ASEAN Food Safety Network) และระบบ HACCP and GMP ตามที่ประเทศไทยจัดทำขึ้น การดำเนินการตาม ASEAN Common Food Control Requirements รวมถึงการปฏิบัติตามแนวทาง ASEAN Common Principles and Requirements for Food Hygiene ที่ประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบหลัก และได้เสนอขอเพิ่มการเป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงของอาเซียน ด้าน Food Contact Material